

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป ด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด และห้องสมุดโรงพยาบาล ทั้งจากหนังสือและเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
3. ทดสอบแบบสอบถามกับผู้บริหารและบรรณารักษ์ของโรงพยาบาล ตั้งกวดกรุงเทพมหานคร ที่มีงานห้องสมุด จำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 คน และนำปัญหาที่พบมาแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มประชากรของการวิจัย ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ของโรงพยาบาลทั่วไป กองโรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข ที่มีงานห้องสมุด จำนวน 62 แห่ง รวมประชากรที่แจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 310 คน
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
6. สรุปและรายงานผลการวิจัย โดยนำผลการวิจัยมาสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ทดสอบสมมติฐาน และเปรียบเทียบกับวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ของโรงพยาบาลทั่วไป โดย

1. ผู้บริหารโรงพยาบาลทั่วไป 62 แห่ง แห่งละ 4 คน ซึ่งประกอบด้วย ได้แก่
 - 1.1 ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
 - 1.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์
 - 1.3 รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
 - 1.4 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
 รวมผู้บริหารเป็นจำนวนทั้งสิ้น 248 คน
2. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป 62 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 62 คน

รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย 310 คนจากโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 62 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่

เขต 1

1. โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า นนทบุรี	2. โรงพยาบาลสมุทรปราการ
3. โรงพยาบาลอ่างทอง	4. โรงพยาบาลปทุมธานี

เขต 2

5. โรงพยาบาลพระพุทธบาท สระบุรี	6. โรงพยาบาลธัญนาท
7. โรงพยาบาลสิงห์บุรี	8. โรงพยาบาลบ้านหมี่ ลพบุรี
9. โรงพยาบาลลพบุรี	10. โรงพยาบาลอินทร์บุรี สิงห์บุรี
11. โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 สุพรรณบุรี	12. โรงพยาบาลนครนายก

เขต 3

13. โรงพยาบาลตราด	14. โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา

เขต 4

15. โรงพยาบาลบ้านโป่ง ราชบุรี	16. โรงพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี
17. โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์	18. โรงพยาบาลนະการักษ์ กาญจนบุรี
19. โรงพยาบาลทลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี	20. โรงพยาบาลสมุทรสาคร
21. โรงพยาบาลดำเนินสะดวก ราชบุรี	22. โรงพยาบาลโพธาราม ราชบุรี
23. โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า สมุทรสงคราม	

เขต 5

24. โรงพยาบาลชัยภูมิ

25. โรงพยาบาลศรีสะเกษ

เขต 6

26. โรงพยาบาลหนองคาย

27. โรงพยาบาลเลย

28. โรงพยาบาลสกลนคร

เขต 7

29. โรงพยาบาลกาฬสินธุ์

30. โรงพยาบาลนครพนม

31. โรงพยาบาลยโสธร

32. โรงพยาบาลมุกดาหาร

33. โรงพยาบาลมหาสารคาม

34. โรงพยาบาลร้อยเอ็ด

เขต 8

35. โรงพยาบาลกำแพงเพชร

36. โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน ดาก

37. โรงพยาบาลอุทัยธานี

38. โรงพยาบาลแม่สอด ดาก

39. โรงพยาบาลศรีสังวร อุทัย

40. โรงพยาบาลอุทัย

เขต 9

41. โรงพยาบาลพิจิตร

42. โรงพยาบาลน่าน

43. โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

44. โรงพยาบาลแพร่

เขต 10

45. โรงพยาบาลพะเยา

46. โรงพยาบาลลำพูน

47. โรงพยาบาลเชียงคำ พะเยา

48. โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ แม่ฮ่องสอน

49. โรงพยาบาลนครพิงค์ เชียงใหม่

เขต 11

50. โรงพยาบาลชุมพร

51. โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ภูเก็ต

52. โรงพยาบาลพังงา

53. โรงพยาบาลระนอง

54. โรงพยาบาลตะกั่วป่า พังงา

55. โรงพยาบาลกระบี่

เขต 12

56. โรงพยาบาลสงขลา

57. โรงพยาบาลพัทลุง

58. โรงพยาบาลนราธิวาส

59. โรงพยาบาลสตูล

60. โรงพยาบาลสุโขทัย โกลด นราธิวาส

61. โรงพยาบาลปัตตานี

62. โรงพยาบาลเบตง ยะลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบเลือกตอบ คำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามแบบปลายเปิด ประเภทเดิมค่า โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ โดยในข้อ 1 - 3 เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ เกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม และทัศนคติที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งในข้อนี้เป็นคำถามที่เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 60 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า และปลายเปิดประเภทเดิมค่า เกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงพยาบาล ทั้งที่เป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่ควรปฏิบัติในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบรรณารักษ์ ในด้าน

1. งานบริหาร จำนวน 39 ข้อ

- งานบุคลากร 12 ข้อ
- งานงบประมาณและการเงิน 10 ข้อ
- งานอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ 9 ข้อ
- งานวางแผนตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน 8 ข้อ

2. งานเทคนิค จำนวน 11 ข้อ

3. งานบริการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป ด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการของห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด ประเภทเดิมค่า

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับผู้บริหารโรงพยาบาล ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์โรงพยาบาล สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีงานห้องสมุด 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ โรงพยาบาลวชิระพยาบาล

จากการทดสอบแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงพยาบาลและบรรณารักษ์ พบข้อบกพร่องจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ผู้วิจัยได้ให้ทางเลือกไว้ 4 ทางเลือก คือ

- ต่ำกว่า 1 ปี
- 1 - 5 ปี
- 5 - 9 ปี
- 9 ปีขึ้นไป

ซึ่งทางเลือกข้างต้น มีปัญหาการคาดเดาเวลา ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสับสน จึงแก้ไขทางเลือกใหม่ ดังนี้

- ต่ำกว่า 1 ปี
- 1 - 5 ปี
- 6 - 9 ปี
- 9 ปีขึ้นไป

2. ผู้บริหารโรงพยาบาลและบรรณารักษ์ ไม่ทราบว่าแบบสอบถามต้องการทราบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร หรือบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของบรรณารักษ์

ข้อบกพร่องที่พบ ได้นำมาแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามก่อนแจกจริงแก่กลุ่มประชากรโดยเขียนอธิบายการตอบแบบสอบถามไว้ในตอนต้นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป

กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ในช่องคำตอบ เพื่อแสดงระดับบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงพยาบาลทั้งที่เป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่ควรปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

นอกจากนี้ ยังระบุวัตถุประสงค์ในการแจกแบบสอบถามไว้ในจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม (ภาคผนวก) ระหว่างวันที่ 8 มีนาคม 2541 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2541 แก่ผู้บริหารโรงพยาบาลทั่วไป 62 แห่ง แห่งละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และบรรณารักษ์ รวมแห่งละ 5 คน จำนวนโรงพยาบาลทั่วไป 62 แห่งทั่วประเทศทางไปรษณีย์ โดยได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของแต่ละโรงพยาบาลในการรวบรวมแบบสอบถามและส่งกลับคืน จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 310 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 252 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.29 และมีแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ได้ 250 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.65 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงพยาบาล	ได้กั้บคิม (ชุด)		
	ผู้บริหกร	บรรณารักร	รวม
	N=4	N=1	N=5
1.โรงพยาบาลพระนั้งเกล้า นนทบุรี	2	1	3
2.โรงพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี	3	1	4
3.โรงพยาบาลอ่างทอง	4	1	5
4.โรงพยาบาลสกลนคร	3	1	4
5.โรงพยาบาลกาฬสินธุ์	4	1	5
6.โรงพยาบาลยโสธร	4	1	5
7.โรงพยาบาลนครพนม	2	1	3
8.โรงพยาบาลร้อยเอ็ด	3	1	4
9.โรงพยาบาลลพบุรี	4	1	5
10.โรงพยาบาลแม่สอด ดาก	4	1	5
11.โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน ดาก	4	1	5
12.โรงพยาบาลมหาสารคาม	3	1	4
13.โรงพยาบาลเลย	4	1	5
14.โรงพยาบาลหนองคาย	3	1	4
15.โรงพยาบาลสมุทรปราการ	3	-	3
16.โรงพยาบาลพระพุทธบาท สระบุรี	3	-	3
17.โรงพยาบาลพัทลุง	4	1	5
18.โรงพยาบาลสิงห์บุรี	3	1	4
19.โรงพยาบาลศรีสะเกษ	2	1	3
20.โรงพยาบาลนครนายก	4	1	5
21.โรงพยาบาลอุทัยธานี	4	1	5
22.โรงพยาบาลสงขลา	3	1	4
23.โรงพยาบาลกำแพงเพชร	4	1	5
24.โรงพยาบาลชัยนาท	3	1	4
25.โรงพยาบาลสุโขทัย	4	1	5
26.โรงพยาบาลศรีสังวร สุโขทัย	3	1	4
27.โรงพยาบาลเพชรบูรณ์	4	1	5
28.โรงพยาบาลพิจิตร	4	1	5
29.โรงพยาบาลแพร่	2	1	3

โรงพยาบาล	ได้กั้บคีน (ขุค)		
	ผู้บริหร	บรรณารักร์	รวม
	N=4	N=1	N=5
30.โรงพยาบาลน่าน	4	-	4
31.โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา	4	1	5
32.โรงพยาบาลตราด	2	1	3
33.โรงพยาบาลบ้านโป่ง ราชบุรี	4	1	5
34.โรงพยาบาลชัยภูมิ	4	1	5
35.โรงพยาบาลสมุทรสาคร	2	1	3
36.โรงพยาบาลลำพูน	4	1	5
37.โรงพยาบาลนครพิงค์ เชียงใหม่	3	1	4
38.โรงพยาบาลพะเยา	4	1	5
39.โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี	4	1	5
40.โรงพยาบาลชุมพร	3	1	4
41.โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ภูเก็ต	-	1	1
42.โรงพยาบาลนราธิวาส	4	1	5
43.โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์	3	1	4
44.โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 สุพรรณบุรี	4	1	5
45.โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า สมุทรสงคราม	2	1	3
46.โรงพยาบาลระนอง	4	1	5
47.โรงพยาบาลตะกั่วป่า พังงา	2	1	3
48.โรงพยาบาลพังงา	3	1	4
49.โรงพยาบาลเบตง ยะลา	2	1	3
50.โรงพยาบาลมะกาวิกร์ กาญจนบุรี	4	-	4
51.โรงพยาบาลดำเนินสะดวก ราชบุรี	4	-	4
52.โรงพยาบาลโพธาราม ราชบุรี	4	-	4
53.โรงพยาบาลสตูล	4	1	5
54.โรงพยาบาลปืดธานี	2	1	3
55.โรงพยาบาลสุโหงโก-ลก นราธิวาส	3	1	4

โรงพยาบาล	ได้กั้บคิม (จุด)		
	ผู้บริหาร	บรรณารักร์	รวม
	N=4	N=1	N=5
56.โรงพยาบาลกระบี่	2	-	2
57.โรงพยาบาลมุกดาหาร	2	1	3
58.โรงพยาบาลเชียงค้ำ ทะเยา	2	1	3
59.โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ แม่ฮ่องสอน	4	-	4
60.โรงพยาบาลอินทร์บุรี สิงห์บุรี	3	1	4
61.โรงพยาบาลบ้านหมี่ ฤพบุรี	4	1	5
62.โรงพยาบาลปทุมธานี	1	1	2
รวม (N=310)	198	54	252

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่จะได้มาจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer Plus) โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

- ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และกรณีที่ต้องการแสดงจำนวนหรือปริมาณ ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ระดับการศึกษา และทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป
- ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ การดำเนินงานห้องสมุดด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ ซึ่งมีค่าตอบให้เลือก 5 ค่า โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีความหมาย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีความคิดเห็นระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีความคิดเห็นระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีความคิดเห็นระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดตัวอักษรไว้ช่วยในการแปลความหมาย ดังนี้

มศ	หมายถึงมากที่สุด
ม	หมายถึงมาก
ป	หมายถึงปานกลาง
น	หมายถึงน้อย
นศ	หมายถึงน้อยที่สุด

3. ค่า T - Test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของบทบาทผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไปตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาล และบรรณารักษ์ระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่ควรปฏิบัติ ในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการของห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าทางสถิติแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้ในรูปตาราง และการบรรยายดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย